

**Пам'ятка (витяг з нормативно-правових актів)
для населення, сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств, власникам дачних та індивідуальних господарств, органам виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо забезпечення організації дотримання основних вимог чинного законодавства під час проведення робіт із пестицидами і агрохімікатами.**

І. Закон України « Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»

Стаття 7. Обов'язки підприємств, установ і організацій.

Підприємства, установи і організації зобов'язані:

-за пропозиціями посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби розробляти і здійснювати санітарні та протиепідемічні заходи;

-виконувати розпорядження і вказівки посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби при здійсненні ними державного санітарно-епідеміологічного нагляду;

-негайно інформувати органи державної санітарно-епідеміологічної служби про надзвичайні події і ситуації, що становлять загрозу здоров'ю населення, санітарному та епідемічному благополуччю;

Власники підприємств, установ і організацій та уповноважені ними органи зобов'язані забезпечувати їх необхідними для розробки та здійснення санітарних та протиепідемічних (профілактичних) заходів санітарними нормами.

Стаття 19. Гігієнічні вимоги до атмосферного повітря в населених пунктах, повітря у виробничих та інших приміщеннях.

Атмосферне повітря в населених пунктах, на територіях підприємств, установ, організацій та інших об'єктів, повітря у виробничих та інших приміщеннях тривалого чи тимчасового перебування людей повинно відповідати санітарним нормам.

Підприємства, установи, організації та громадяни при здійсненні своєї діяльності зобов'язані вживати необхідних заходів щодо запобігання та усунення причин забруднення атмосферного повітря, фізичного впливу на атмосферу в населених пунктах, рекреаційних зонах, а також повітря у жилих та виробничих приміщеннях, у навчальних, лікувально-профілактичних та інших закладах, інших місцях тривалого чи тимчасового перебування людей.

Стаття 22. Вимоги до жилих та виробничих приміщень, територій, засобів виробництва і технологій.

Органи виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані утримувати надані в користування чи належні їм на праві власності жили, виробничі, побутові та інші приміщення відповідно до вимог санітарних норм.

У процесі експлуатації виробничих, побутових та інших приміщень, споруд, обладнання, устаткування, транспортних засобів, використання технологій їх

власник зобов'язаний створити безпечні і здорові умови праці та відпочинку, що відповідають вимогам санітарних норм, здійснювати заходи, спрямовані на запобігання захворюванням, отруєнням, травмам, забрудненню навколишнього середовища.

Органи виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані утримувати надані в користування чи належні їм на праві власності земельні ділянки і території відповідно до вимог санітарних норм.

II. Закон України «Про пестициди і агрохімікати»

Стаття 4. Вимоги до пестицидів і агрохімікатів.

Пестициди і агрохімікати вітчизняного, а також іноземного виробництва, що завозяться для використання на територію України, повинні відповідати таким вимогам:

- висока біологічна ефективність щодо цільового призначення;
- **безпечність для здоров'я людини та навколишнього природного середовища за умови дотримання регламентів їх застосування;**
- відповідність державним стандартам, санітарним нормам та іншим нормативним документам.

Забороняються ввезення на митну територію України, виробництво, торгівля, застосування та рекламування пестицидів і агрохімікатів до їх державної реєстрації, крім випадків, встановлених цим Законом. Обов'язковою умовою завезення та застосування незареєстрованих в Україні пестицидів для цих цілей є документальне підтвердження їх державної реєстрації в країні, де вони виробляються.

Використання залишків пестицидів і агрохімікатів, термін реєстрації яких закінчився, проводиться протягом двох років.

Стаття 9. Діяльність, пов'язана з виробництвом і торгівлею пестицидами та агрохімікатами.

Ввезення громадянами на митну територію України зареєстрованих пестицидів і агрохімікатів дозволяється в обсягах, необхідних для особистого використання.

Стаття 10. Вимоги до пакування та маркування

Кожна товарна одиниця повинна супроводжуватися рекомендацією щодо її застосування із зазначенням культур та об'єктів, для оброблення яких призначено пестициди і агрохімікати, способів, норм і кратності використання, термінів вичікування (для пестицидів), заборони та обмеження на застосування, способів і засобів знешкодження пестицидів та агрохімікатів, а також заходів безпеки під час роботи, транспортування і зберігання, ліквідації аварійних ситуацій та їх наслідків, заходів подання першої медичної допомоги у разі отруєння.

Розфасування пестицидів і агрохімікатів може здійснюватися лише за наявності дозволу його виробника або власника знака для товарів і послуг.

Пестициди і агрохімікати і пакування іноземного виробництва, що ввозяться на територію України, повинні супроводжуватися даними про технологію їх знешкодження та утилізацію.

Стаття 11 Загальні вимоги до транспортування, зберігання, застосування, утилізації, знищення та знешкодження пестицидів і агрохімікатів та торгівлі ними.

Транспортування, зберігання, застосування, утилізація, знищення та знешкодження пестицидів і агрохімікатів та торгівля ними здійснюються відповідно до вимог, встановлених чинним законодавством, санітарними правилами транспортування, зберігання і застосування пестицидів і агрохімікатів та іншими нормативними актами.

Особи, діяльність яких пов'язана з транспортуванням, зберіганням, застосуванням пестицидів і агрохімікатів та торгівлею ними, повинні мати допуск (посвідчення) на право роботи із зазначеними пестицидами і агрохімікатами. [Порядок](#) одержання такого допуску визначається Кабінетом Міністрів України.

Продаж населенню пестицидів і агрохімікатів здійснюється у дрібнофасованому вигляді та з обов'язковою наявністю інструкції щодо безпечного їх застосування.

Стаття 13. Особливості застосування пестицидів і агрохімікатів.

Застосування пестицидів і агрохімікатів на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення здійснюється відповідно до законодавства.

На території, що зазнала радіоактивного забруднення, а також у зонах надзвичайних екологічних ситуацій застосування пестицидів і агрохімікатів обмежується в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики.

Стаття 14. Державний облік пестицидів та агрохімікатів.

Підприємства, установи і організації зобов'язані вести облік наявності та використання пестицидів і агрохімікатів та надавати інформацію органам, що ведуть державний облік.

[Порядок державного обліку наявності та використання пестицидів і агрохімікатів](#), обсяги інформації та органи, яким така інформація подається, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Посадові особи несуть відповідальність за розголошення інформації, що стала відома їм внаслідок виконання службових обов'язків і яка охороняється відповідно до чинного законодавства.

Стаття 16. Органи, що реалізують державну політику у сфері діяльності, пов'язаної з пестицидами і агрохімікатами.

Державна політика у сфері діяльності, пов'язаної з пестицидами і агрохімікатами, реалізується Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральним органом виконавчої

влади, що забезпечує формування державної аграрної політики, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну аграрну політику, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, та іншими органами виконавчої влади відповідно до їх компетенції.

Стаття 17. Права посадових осіб, які здійснюють державний нагляд і державний контроль за додержанням законодавства про пестициди і агрохімікати.

Посадові особи органів виконавчої влади, які здійснюють державний нагляд та державний контроль у сфері діяльності з пестицидами і агрохімікатами, в межах компетенції, передбаченої законами, мають право:

-вимагати від підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності і громадян, діяльність яких пов'язана з виробництвом, транспортуванням, зберіганням, застосуванням пестицидів і агрохімікатів і торгівлею ними, додержання законодавства про пестициди і агрохімікати;

-безперешкодно відвідувати підприємства, установи і організації незалежно від форм власності, діяльність яких пов'язана з виробництвом, транспортуванням, зберіганням, застосуванням пестицидів і агрохімікатів і торгівлею ними, інші підконтрольні об'єкти з метою перевірки додержання законодавства про пестициди і агрохімікати і відбору зразків необхідних матеріалів для агрохімічних та інших аналізів і досліджень;

-припиняти роботи із застосуванням пестицидів і агрохімікатів в порядку, передбаченому законодавством;

-забороняти ввезення і торгівлю пестицидами і агрохімікатами, що не відповідають вимогам стандартів та інших документів з стандартизації, і використання води у разі забруднення їх залишками пестицидів і агрохімікатів у кількості, що перевищує встановлені нормативи;

-вимагати усунення від роботи з пестицидами і агрохімікатами осіб, які не мають відповідного посвідчення;

-отримувати від центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій статистичні дані та іншу інформацію, необхідну для здійснення державного контролю у цій сфері;

Стаття 20. Відповідальність за порушення законодавства про пестициди і агрохімікати.

Порушення законодавства про пестициди і агрохімікати тягне за собою цивільну, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з чинним законодавством.

Відповідальність несуть особи, винні у:

- ✓ приховуванні або перекрученні інформації, що могло спричинити або спричинило загрозу життю та здоров'ю людини, а так само майну і навколишньому природному середовищу;
- ✓ недотриманні вимог стандартів, санітарних норм і правил та інших нормативних документів під час виробництва, транспортування, зберігання пестицидів, агрохімікатів і технічних засобів їх застосування

(крім машин, призначених для застосування пестицидів і агрохімікатів, на які поширюється дія технічного регламенту щодо машин);

- ✓ забрудненні пестицидами і агрохімікатами понад допустимі рівні сільськогосподарської сировини, кормів, харчових продуктів, ґрунту, води, повітря;
- ✓ порушенні регламентів та санітарних норм і правил транспортування, зберігання, торгівлі та застосування пестицидів і агрохімікатів;
- ✓ застосуванні пестицидів, агрохімікатів, технічних засобів, які не пройшли державних випробувань, реєстрації, перереєстрації;
- ✓ порушенні правил утилізації, знищення сільськогосподарської сировини і продовольчих продуктів, які не відповідають встановленим вимогам щодо вмісту пестицидів і агрохімікатів;
- ✓ невиконанні законних вимог посадових осіб, які здійснюють державний нагляд і контроль;
- ✓ використанні завідомо фальсифікованих пестицидів і агрохімікатів.

Законодавством України може бути встановлено відповідальність і за інші види порушень законодавства України про пестициди і агрохімікати.

III. «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»

Стаття 19. Консультативна підтримка суб'єктів господарювання

1. Органи державного нагляду (контролю) безоплатно надають суб'єктам господарювання письмові консультації щодо вимог до провадження відповідної господарської діяльності та/або щодо здійснення державного нагляду (контролю).

IV. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»

Стаття 12. Обов'язки громадян у галузі охорони навколишнього природного середовища.

Громадяни України зобов'язані:

а) берегти природу, охороняти, раціонально використовувати її багатства відповідно до вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

б) здійснювати діяльність з додержанням вимог екологічної безпеки, інших екологічних нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

в) не порушувати екологічні права і законні інтереси інших суб'єктів;

Стаття 19. Компетенція виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у галузі охорони навколишнього природного середовища.

Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад у галузі охорони навколишнього природного середовища в межах своєї компетенції:

б) координують діяльність підприємств, установ та організацій, розташованих на території відповідно села, селища, міста, незалежно від форм власності та підпорядкування;

в) організують розробку місцевих екологічних програм;

ж) погоджують поточні та перспективні плани роботи підприємств, установ та організацій з питань охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів;

з) забезпечують систематичне та оперативне інформування населення, підприємств, установ, організацій та громадян про стан навколишнього природного середовища, захворюваності населення;

и) організують екологічну освіту та екологічне виховання громадян;

V. Закон України «Про охорону атмосферного повітря»

Стаття 18. Виконання вимог до охорони атмосферного повітря під час застосування пестицидів та агрохімікатів

Підприємства, установи, організації та громадяни - суб'єкти підприємницької діяльності зобов'язані дотримуватися правил та вимог щодо транспортування, зберігання і застосування пестицидів та агрохімікатів з метою недопущення забруднення атмосферного повітря.

VI. ЗАКОН УКРАЇНИ „ ПРО ЗАХИСТ РОСЛИН”

Стаття 4. Основні вимоги щодо захисту рослин:

- додержання технології вирощування рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого ґрунту;
- екологічне та економічне обґрунтування доцільності захисту рослин від шкідливих організмів;
- обов'язковість здійснення заходів щодо захисту рослин підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, лісом, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого ґрунту, а також реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням рослин та продукції рослинного походження;
- суворе додержання регламентів зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин;
- збереження корисної флори і фауни;
- недопущення пошкодження рослин, погіршення їх стану та забруднення продукції рослинного походження і довкілля засобами захисту рослин.

Стаття 18. Права та обов'язки підприємств, установ, організацій та громадян у сфері захисту рослин

Підприємства, установи, організації усіх форм власності та громадяни у сфері захисту рослин мають право:

- отримувати в установленому порядку повну та достовірну інформацію про появу, поширення, розвиток шкідливих організмів та їх шкодочинність;

- брати участь у розробці та обговоренні проектів цільових програм захисту рослин, вносити пропозиції з цих питань до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері захисту рослин;
- на відшкодування збитків, завданих їм внаслідок порушення законодавства про захист рослин.

Підприємства, установи, організації усіх форм власності та громадяни зобов'язані у сфері захисту рослин:

- проводити систематичні обстеження угідь, посівів, насаджень, продукції рослинного походження, сховищ тощо і в разі виявлення поширення шкідливих організмів інформувати про це центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері захисту рослин;
- додержувати технології вирощування рослин сільськогосподарського та іншого призначення;
- допускати до робіт, пов'язаних із транспортуванням, зберіганням, застосуванням засобів захисту рослин, їх торгівлею, лише осіб, які пройшли згідно з цим Законом спеціальну підготовку та мають на те відповідне посвідчення і допуск, що видаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері захисту рослин, щороку;
- своєчасно проводити комплекс профілактичних і винищувальних заходів щодо боротьби з шкідниками, хворобами і бур'янами;
- виконувати регламенти зберігання, транспортування та застосування засобів захисту рослин;
- використовувати відповідну техніку, обладнання та засоби громадської і особистої безпеки;
- відшкодовувати підприємствам, установам, організаціям усіх форм власності та громадянам завдані їм збитки в установленому законодавством порядку;
- сприяти державним фітосанітарним інспекторам у виконанні покладених на них обов'язків.

Стаття 21. Відповідальність за порушення законодавства про захист рослин

Порушення законодавства про захист рослин тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно із законом.

Відповідальність за порушення законодавства про захист рослин несуть особи, винні у:

- ✓ поширенні шкідливих організмів внаслідок порушення технології вирощування або зберігання рослин сільськогосподарського та іншого призначення;
- ✓ поширенні шкідливих організмів внаслідок несвоєчасного проведення комплексу профілактичних і винищувальних заходів щодо боротьби зі шкідниками, хворобами і бур'янами;
- ✓ екологічно необґрунтованому здійсненні захисту рослин;

- ✓ недотриманні вимог нормативно-правових актів з питань захисту рослин, що призвело або може призвести до пошкодження, погіршення стану рослин та якості продукції рослинного походження, а також забруднення довкілля;
- ✓ неповідомленні (приховуванні) або наданні неправдивої інформації про загрозу посівам, деревним насадженням, іншій рослинності відкритого та закритого ґрунту, а також продукції рослинного походження від шкідливих організмів;
- ✓ ввезенні на територію України, реалізації та застосуванні засобів захисту рослин, речовин і сировини для їх виготовлення, що не пройшли державних випробувань і реєстрації, а також у торгівлі засобами захисту рослин, термін придатності яких закінчився;
- ✓ недотриманні правил торгівлі засобами захисту рослин;
- ✓ ухиленні від пред'явлення або неперед'явленні засобів захисту рослин, сільськогосподарської продукції та сировини рослинного походження для проведення їх огляду;
- ✓ непроходженні спеціальної підготовки та неотриманні відповідного допуску та посвідчення на право проведення робіт, пов'язаних з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею засобами захисту рослин;
- ✓ порушенні регламентів зберігання, транспортування, застосування та торгівлі засобами захисту рослин;
- ✓ невиконанні законних вимог посадових осіб, які здійснюють державний контроль за додержанням законодавства про захист рослин.

Законами України може бути встановлено відповідальність і за інші види порушень у сфері захисту рослин.

VII. Державні санітарні правила «Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві» (ДСП 8.8.1.2.001-98). ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

П. 1.4. Дані правила є частиною санітарного законодавства та обов'язкові для дотримання всіма підприємствами, установами і організаціями, приватними господарствами та особами, що проводять будь-які дії з пестицидами.

П.1.8. Державний нагляд і державний контроль за транспортуванням, зберіганням, реалізацією, застосуванням пестицидів, вмістом їх залишкових кількостей в сільськогосподарській продукції, кормах та об'єктів навколишнього природного середовища здійснюється державними органами, установами і організаціями в межах їх повноважень відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 226 від 19.02.96 "Про державний нагляд і державний контроль за додержанням законодавства про пестициди і агрохімікати" і в порядку, передбаченому законодавством.

П. 1.14. До роботи з пестицидами допускаються особи, що пройшли **медичний огляд**, спеціальну підготовку та мають відповідні посвідчення, допуск та наряд на виконання робіт з пестицидами відповідно до "Порядку одержання допуску (посвідчення) на право роботи, пов'язаної з

транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами" (затв. постановою Кабінету Міністрів України №746 від 18.09.95).

П. 1.15. Адміністрація підприємства, установи, організації, господарства зобов'язані надавати в розпорядження працюючих з пестицидами засоби механізації, спеціальний одяг і спецвзуття, засоби захисту рук, органів дихання, зору, проводити навчання правилам техніки безпеки. Тривалість роботи з пестицидами першого і другого класів небезпеки не повинна перевищувати 4 години, з іншими - 6 годин на добу (з доробкою іншої частини робочого дня на операціях, не пов'язаних із застосуванням пестицидів). До роботи з пестицидами не допускаються особи, які не досягли 18-річного віку, вагітні і жінки, що годують груддю. Діти шкільного та дошкільного віку не допускаються до роботи з пестицидами і на оброблених ними площах.

П.1.16. В етикетках на упаковках пестицидів повинні бути зазначені:

- клас небезпечності та лімітуючий показник по кожній з трьох груп критеріїв за діючою гігієнічною класифікацією пестицидів (токсичність препаративної форми, віддалені ефекти діючої речовини, гігієнічна характеристика діючої речовини);

- рекомендації по транспортуванню, зберігання, застосуванню та знешкодженню, індивідуальній і громадській безпеці, охороні навколишнього середовища при виконанні дій з препаратами (вимоги щодо безпеки працюючих та населення, охорони сільськогосподарської сировини, харчових продуктів, кормів, повітря, водних джерел з урахуванням їх призначення, нецільової флори і фауни, ґрунту), першій допомозі при отруєнні.

ПОПЕРЕДНІ І ПЕРІОДИЧНІ МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ

П. 2.1. До роботи з пестицидами допускаються практично здорові особи, які до початку робіт пройшли медичний огляд.

ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

П.3.1. Особи, що контактують із пестицидами (транспортування, зберігання, фасування, навантаження, розвантаження, приготування робочих розчинів, заправка апаратури, протруювання і сівба посівного матеріалу, його фасування, транспортування і зберігання, навантаження і розвантаження, а також фумігація, обприскування, обпилювання, внесення в ґрунт, дезінсекція, дератизація та ін.) зобов'язані використовувати справні засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) відповідно до ступеню небезпечності пестициду, рекомендованих заходів безпеки при виконанні дій з препаратами (див. п. 1.16) та вимог інструкцій по їх безпечному застосуванню.

П 3.3. Засоби індивідуального захисту повинні зберігатися в індивідуальних шафах у спеціально виділеному сухому, чистому приміщенні, яке добре провітрюється. Забороняється зберігати ЗІЗ в одному приміщенні з пестицидами, відносити додому і користуватися ними після роботи.

ТРАНСПОРТУВАННЯ

П 4.1.5. Пестициди перевозяться тільки в спеціально виділених для цих цілей транспортних засобах (залізничні вагони, морські і річкові судна, літаки,

автомобілі та ін.). Транспортування пестицидів разом з іншими вантажами забороняється.

Транспортування автомобільним транспортом

П. 4.5.1. Транспортування з базисних до витратних складів споживачів проводиться спеціально обладнаним автотранспортом закладів Міністерства АПК лише за маршрутами руху, погодженими територіальною установою Держпродспоживслужби і відповідними структурами Нацполіції.

П. 4.5.2. Транспорт для перевезення пестицидів повинен мати сигнальне фарбування кузова і бортовий напис "Отрути" відповідно до ГОСТ. На транспорті господарств, що виділяється для перевезень пестицидів, повинні встановлюватися сигнальні прапорні, які кріпляться до кабіни і на кутах кузова.

Транспорт для перевезення пестицидів підлягає паспортизації Держпродспоживслужбою, повинен бути справним і легко піддаватися знезараженню.

П. 4.5.3. Транспортування пестицидів допускається тільки у супроводі спеціально виділених і проінструктованих осіб. Транспортування може бути довірено водію транспорту після проходження їм відповідного інструктажу. Відповідальні за перевезення особи повинні стежити за станом тари і негайно ліквідувати ушкодження.

П.4.5.4. Швидкість руху транспорту під час перевезення пестицидів повинна бути не більше 40 км/год, а під час дощу, туману і снігопаду не більш 20 км/год. Забороняється перевозити пестициди при обмеженій видимості (до 300 м).

П.4.5.5. Під час перевезення вогнебезпечних пестицидів здійснюють додаткові заходи протипожежної безпеки.

П.4.5.6. Балони з фумігантами транспортуються у відповідності з вимогами діючих інструкцій.

П.4.5.7. Забороняється перевезення пестицидів в ушкодженій тарі. У випадку порушення пакування необхідно негайно вжити заходів до нерозповсюдження препарату в навколишньому середовищі, (роздування вітром, розмивання дощем, тощо).

П.4.5.8. Для ліквідації аварійних ситуацій виділяються спеціальні бригади, які пройшли навчання безпечним прийомам аварійно-рятувальних робіт з пестицидами.

ЗБЕРІГАННЯ.

П.5.1.1. Зберігання пестицидів допускається тільки в спеціально призначених для цього складах.

П. 5.1.2. До базисних складів відносяться прирейкові, пришосейні, районні, міжгосподарчі, до витратних - склади господарств, тваринницьких і птахівницьких комплексів, а також інших організацій.

П. 5.1.3. Базисні склади загального призначення для зберігання пестицидів повинні бути обладнані ізольованими приміщеннями.

П.5.1.4. Міжгосподарські пункти хімізації (агрохімікомплекси), включаючи склади пестицидів, що обслуговують 3-5 господарств, обладнуються у відповідності з вимогами до базових складів.

П.5.1.5. При відсутності на витратних складах централізованого водопостачання вода повинна доставлятися і зберігатися в спеціальних ємкостях. Обладнання складу душовою установкою є обов'язковим. Обладнується "мала каналізація" або здійснюється ємнісне накопичення з регуляторним знешкодженням і вивезенням вмісту в спеціально відведені місця.

П.5.1.6. Ширина санітарно-захисних зон для базисних складів встановлюється в залежності від їхньої місткості:

до 20 т - 200 м

21-50 т - 300 м

51-100 т - 400 м

101-300 т - 500 м

301-400 т - 600 м

401-500 т - 700 м

понад 500 т - 1000 м

П.5.1.8. Агрохімкомплекси і склади пестицидів, повинні мати під'їзні дороги з твердим покриттям. На території цих об'єктів між окремими складськими приміщеннями і функціональними майданчиками обладнують проїзди з твердим покриттям або частина території повністю асфальтується.

П.5.1.9. Територія складу або агрохімкомплексу повинна бути огорожена, озеленена, мати два виїзди. Площа її повинна бути достатньою для розвороту тракторів із навісними (агрегатованими) обприскувачами та іншою апаратурою.

Вхідні двері складу і брама огорожі повинні замикатися на замок. На дверях повинен бути попереджувальний напис: **"СКЛАД ПЕСТИЦИДІВ. СТОРОННІМ ВХІД ЗАБОРОНЕНИЙ"**.

П. 5.1.21. Зберігання пестицидів на складі допускається тільки після його погодження установами Держпродспоживслужби та охорони навколишнього природного середовища і **отримання паспорта** (Додаток № 4 до цих правил). Паспортизація здійснюється щорічно.

П.5.1.22. У випадку відмови в паспортизації складу або вилучення паспорта на право зберігання пестицидів керівництво господарства може за домовленістю із сусіднім господарством і узгодженню із Держпродспоживслужбою та установою Мінекобезпеки тимчасово зберігати хімічні речовини на складі сусіднього господарства і завозити пестициди з базисного складу до місць застосування з розрахунку одностороннього використання. У таких випадках допускається використання спеціального контейнера КС-1,25, який повинен бути опломбований і закритий на замок.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

П.6.1.3. Місцеві органи державної виконавчої влади разом з іншими зацікавленими підприємствами і установами організують та проводять заходи щодо санітарно-гігієнічного та медичного забезпечення робіт, пов'язаних з застосуванням пестицидів у відповідності з чинним законодавством.

П.6.1.5. Всі роботи з пестицидами слід проводити в ранні ранкові (до 10) і вечірні години при мінімальних висхідних повітряних потоках. Як виняток, допускається проведення обробок у денні години у похмурі і прохолодні дні з температурою навколишнього повітря нижче +10 град.С.

П.6.1.7. Завчасно, але не менше чим за дві доби до початку проведення кожної хімічної обробки, адміністрація господарств сповіщає населення, власників суміжних сільськогосподарських угідь та об'єктів про місця, строки і методи застосування пестицидів. У період проведення робіт у радіусі 200 м від меж ділянок, що обробляються, **повинні бути встановлені попереджувальні написи.**

П.6.1.7. Завчасно, але не менше чим за дві доби до початку проведення кожної хімічної обробки, адміністрація господарств сповіщає населення, власників суміжних сільськогосподарських угідь та об'єктів про місця, строки і методи застосування пестицидів. У період проведення робіт у радіусі 200 м від меж ділянок, що обробляються, повинні бути встановлені попереджувальні написи.

П.6.1.12. Категорично забороняється приготування розчинів пестицидів безпосередньо у полі без засобів механізації.

П.6.1.13. До місць обробок розчини пестицидів повинні доставлятися в спеціальних ємкостях. Заправка і завантаження апаратів не повинні супроводжуватися протіканням або розсипанням пестицидів.

Застосування авіаційним методом

П.6.2.1. Виконання авіаційних робіт по застосуванню пестицидів у сільському і лісовому господарстві повинно здійснюватися у відповідності до вимог "Державних санітарних правил авіаційного застосування пестицидів і агрохімікатів у народному господарстві України", ДСП 382-96, затверджених наказом МОЗ України від 18.12.96 р. № 382.

П.6.2.2. Для виконання авіаційних робіт по застосуванню пестицидів при проведенні агрохімічних заходів за сільськогосподарськими і лісовими культурами дозволяється використовувати повітряні судна (літаки, вертольоти, надлегкі літальні апарати - НЛА), які зареєстровані в державному реєстрі повітряних суден цивільної авіації України та мають сертифікат на право виконання авіаційно-хімічних робіт.

П.6.2.3. Авіаційним методом можуть бути застосовані тільки ті пестициди і агрохімікати, що пройшли державну реєстрацію і включені в «Перелік препаратів, дозволених до авіаційного застосування в Україні».

П.6.2.4. Відповідальність за дотримання вимог санітарних правил і норм при авіаційному застосуванні пестицидів покладається на замовника виконання авіаційних робіт та власника повітряних суден сільгоспавіації.

П.6.2.5. Авіаційні працівники (пілоти, техніки, інженери, мийники), а також працівники замовника (робітники завантажувального майданчика, сигнальники) повинні мати допуск на право здійснення робіт з пестицидами і агрохімікатами, який видається після проходження медичного огляду і спеціального навчання керівниками підприємств, в яких вони працюють.

П.6.2.6. Медичний огляд та надання дозволу авіаційним працівникам на право здійснення робіт з пестицидами і агрохімікатами здійснюється у відповідності з "Положенням про медичний огляд працівників певних категорій", затвердженим Міністерством охорони здоров'я, та "Правилами і порядком медичної сертифікації авіаційного персоналу і осіб, які не належать до авіаційного персоналу", що затверджуються Міністерством транспорту, та згідно вимог ДСП 382-96.

П.6.2.7. Всі працівники, які зайняті на авіаційно-хімічних роботах повинні мати при собі Допуск, медичну книжку і наряд на виконання певних робіт з пестицидами і агрохімікатами.

П.6.2.8. Для виконання робочих польотів при авіаційному застосуванні пестицидів в сільському і лісовому господарстві повинні використовуватись постійні, а при їх відсутності - тимчасові аеродроми і вертодроми сільгоспавіації, **які мають санітарний паспорт або дозвіл на право експлуатації.**

П.6.2.10. Екіпажі, які вилітають в місце тимчасового базування для виконання авіаційних робіт по застосуванню пестицидів, забезпечуються підприємствами цивільної авіації (ЦА) засобами індивідуального захисту, аптечками першої медичної допомоги при отруєнні пестицидами, миючими і дегазуючими засобами та інш. згідно до вимог ДСП 382-96.

П.6.2.11. Заплановані для авіаційних обробок сільськогосподарські і лісові угіддя повинні бути занесені на карти-схеми землелісокористування. **Проекти авіаційно-хімічних робіт погоджуються установами Держпродспоживслужби не пізніше, чим за 10 діб до початку робіт.**

П.6.2.12. За три доби до початку проведення авіаційних обробок замовник робіт повинен здійснити запобіжні заходи згідно з вимогами ДСП 382-96.

П.6.2.13. При застосуванні пестицидів за допомогою авіації необхідно суворо витримувати визначені ДСП 382-96 **санітарно-захисні зони від ділянок авіахімічних обробок до інших об'єктів (населених пунктів, тваринницьких і птахоферм, джерел водопостачання, тощо).**

П.6.2.15. Застосування пестицидів авіаційним методом в сільському господарстві повинно здійснюватися в ранкові та вечірні години дня, при швидкості руху повітря, що не перевищує - 3 м/с (дрібнокрапельне обприскування) і 4 м/с (крупнокрапельне обприскування), температурі повітря не вище +22 град.С, робоча висота над об'єктом обробки повинна бути не менше 3 м.

П.6.2.17. Застосування пестицидів авіаційним методом не повинно супроводжуватися забрудненням ними повітря населених пунктів, води джерел питного водопостачання та культурно-побутового призначення. Забороняються авіаобробки шляхом опилування дустовими формами препаратів.

Застосування за допомогою наземної апаратури

П.6.3.1. Обприскування вентиляторними і штанговими обприскувачами допускається при швидкості вітру до 3 м/с (дрібнокрапельне) і 4 м/с (крупнокрапельне).

Застосування гербіцидів із поливною водою шляхом дощування (гербігація) допускається при швидкості вітру до 4 м/с.

П.6.3.2. Відповідальність за дотримання метеорологічних умов несе керівник робіт, який забезпечує використання об'єктивних методів вимірювання температури і швидкості руху повітря.

П.6.3.4. Зона санітарного розриву від населених пунктів, тваринницьких комплексів, місць проведення ручних робіт по догляду за сільгоспкультурами, водойм і місць відпочинку при вентиляторному обприскуванні повинна бути не менше 500 м, при штанговому і гербігації дощуванням - 300 м. При застосуванні аерозольних генераторів регульованої дисперсності санітарно-захисні зони повинні відповідати вимогам, зазначеним в інструкції для даного виду апаратури; обробка посівів у цих зонах допускається при напрямку вітру від населених пунктів і інших об'єктів, що підлягають санітарному захисту.

Фумігація (газація)

П. 6.5.1. Фумігаційні роботи проводяться переважно в стаціонарних приміщеннях.

П.6.5.3. Дозвіл на проведення фумігаційних робіт видається територіальною санітарно-епідеміологічною станцією і установою Мінекобезпеки. Проведення фумігації (газації) на судах МФ регламентується спеціальними документами.

П.6.5.4. З моменту початку газациї і до закінчення останньої обов'язково забезпечується цілодобова охорона об'єкта. Виділені для охорони особи повинні бути забезпечені протигазами і пройти попередній інструктаж із техніки безпеки.

П.6.5.5. Забороняється проводити газацию об'єктів, розташованих на відстані менше 200 м від житлових і 100 м від виробничих приміщень та залізничних колій.

П.6.5.6. Забороняється газация об'єктів при температурі повітря (зовнішнього і всередині приміщення) нижче +10 град.С і вище +25 град.С та швидкості руху повітря більше 7 м/сек.

П.6.5.7. Газацию дозволяється проводити тільки спеціально навченим і забезпеченим ЗІЗ бригадам у складі не менше 3-х працюючих.

П.6.5.9. До початку проведення газациї в приміщенні щільно закривають всі пройми та щілини. Після випуску необхідної кількості фуміганту робітники закривають вентиля балонів, виходять з приміщення, що газується, щільно закривають двері і знімають протигазу в безпечній зоні.

П.6.5.15. При дегазації приміщень, розташованих у житловій зоні, вміст шкідливих речовин в атмосферному повітрі не повинен перевищувати відповідної ГДК (ОБРВ).

Застосування для захисту зелених насаджень у населених пунктах

П.6.11.1. Застосування пестицидів у містах і інших населених пунктах з метою захисту зелених насаджень допускається лише у випадках, коли лісогосподарські, біологічні, фізико-механічні і карантинні заходи не дають належного ефекту.

П.6.11.2. Забороняється застосування пестицидів для захисту зелених насаджень на територіях лікувально-профілактичних і дитячих установ, спортивних майданчиків, підприємств харчової промисловості а також усередині густонаселених житлових кварталів.

П.6.11.3. Застосування пестицидів для захисту зелених насаджень дозволяється тільки з 22 до 7 годин ранку.

П.6.11.5. Забороняється обробка парків і зелених насаджень в населених пунктах і в радіусі 1000 м навколо них стійкими і високотоксичними пестицидами, а також препаратами, що мають неприємний запах і здатні змінювати колір оточуючих предметів.

П.6.11.6. Для обробки індивідуальних садів і городів в межі населеного пункту дозволяється застосування тих пестицидів, які дозволені для роздрібного продажу населенню "Переліком пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні" і Доповненнями до нього.

П.6.11.7. Перед проведенням обробок об'єктів, розташованих в межі або поблизу населених пунктів, необхідно встановити попереджувальні знаки та оповістити людей про майбутні роботи і строки, протягом яких забороняється перебування людей в обробленій зоні.

П.6.11.15. Наступного дня після хімічної обробки в парках і скверах необхідно старанно обмити наявне там устаткування, лави, ігрові споруди дитячих і спортивних майданчиків; замінити пісок у дитячих пісочницях.

П.6.11.17. При вході в парки і сквери і по всій території повинні бути встановлені попереджувальні знаки, а також охорона на строк, установлений для кожного пестициду.

Охорона атмосферного повітря

П.8.1. Застосування пестицидів повинне бути організоване таким чином, щоб попередити їх надходження в повітряне середовище в концентраціях, які перевищують допустимі.

П.8.4. Забороняються авіахімообробки на ділянках, які розташовані ближче 1 км від жилої зони. Такі ділянки обробляють за допомогою наземної апаратури у відповідності з вимогами розділу 6.3.

П.8.5. У масштабі району (області) забороняється повсюдна, одночасна обробка рослин однотипним препаратом, яка може обумовити масове надходження в атмосферне повітря населених пунктів аерозолу та парів токсиканта. Такі ситуації регулюються календарним графіком робіт, чергуванням асортименту препаратів в період інтенсивних обробок.

П.8.9. Необхідно суворо додержуватися встановлених санітарно-захисних зон населених пунктів до можливих джерел забруднення атмосферного повітря пестицидами (склади, місця протруювання насіння, майданчики дегазації техніки, розчинні пункти).

Охорона джерел водопостачання

П.9.2. При обробках установлюються санітарно-захисні зони від меж оброблюваних ділянок до водних джерел: при наземному методі з використанням гранульованих форм пестициду - 300 м; обприскуванні - 500 м; при авіаметоді - 1000 м (до рибогосподарських водойм не менше 2000 м).

П.9.8. При розміщенні об'єктів хімізації (склади, агрохімкомплекси, розчинні вузли і т.ін.) повинні бути здійснені заходи щодо охорони підземних вод (гідроізоляція, вибір ділянок із глибиною залягання ґрунтових вод не менше 2 метрів).

П.9.9. При застосуванні пестицидів в індивідуальних господарствах джерела водопостачання (криниці, свердловини та ін.) повинні бути надійно укриті, захищені позатрубні простори.

П.9.13. Категорично забороняється спуск у водойми незнезаражених колекторно-дренажних і стічних вод, що утворюються при митті тари, машин, устаткування, транспортних засобів і спецодягу, які використовувались при роботі з пестицидами.

Охорона ґрунтів

П.10.1. При використанні пестицидів у народному господарстві необхідно вживати заходи, щодо попередження накопичення в ґрунті стійких і активно мігруючих пестицидів, відповідно до вимог законодавчих і нормативних документів.

П.10.3. Забороняється фумігація орного шару ґрунту пестицидами I та II класів небезпечності, забруднена ґрунтів незнешкодженими залишками робочих розчинів, промивними водами після миття тари, спецодягу, апаратури і приміщень складів.

Перелік документів, які необхідно узгоджувати з територіальними управліннями Держпродспоживслужби в Чернівецькій області:

I. Санітарний паспорт на транспортний засіб для перевезення пестицидів та агрохімікатів (пункти 4.1, 4.5 ДСП 8.8.1.2.001-98 «Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві», які затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 03.08.1998 №1; Наказ МВС України від 26.07.2004 № 822 «Про затвердження Правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів»).

Перелік документів, необхідних для отримання санітарного паспорту:

1. Заява на ім'я начальника територіального управління Держпродспоживслужби у Чернівецькій області щодо проведення санітарно-епідеміологічного обстеження транспортного засобу та видачі санітарного паспорту;
2. Погоджений Держпродспоживслужбою та Державтоінспекцією маршрут руху автотранспорту для перевезення пестицидів;
3. Технічний паспорт на транспортний засіб;
4. Затверджений керівником підприємства список осіб, допущених до роботи з пестицидами і агрохімікатами (транспортування) та відомості про їх забезпечення засобами індивідуального захисту (ЗІЗ);
5. Допуск (посвідчення) на право здійснення робіт із застосування пестицидів та агрохімікатів;
6. Посвідчення про проходження спеціальної підготовки з питань безпечного проведення робіт з пестицидами та агрохімікатами;

7. Медична книжка особи, яка працює з пестицидами;
8. Відомості щодо проходження інструктажу супроводжувачим, водієм.

II. Санітарний паспорт на право одержання, зберігання і застосування пестицидів і мінеральних добрив (розділ 5, пункт 6.1 , додаток 4ДСП 8.8.1.2.001-98 «Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві»).

Перелік документів, необхідних для отримання санітарного паспорту:

1. Заява на ім'я начальника територіального управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області щодо обстеження об'єкта та видачі санітарного паспорту на право одержання, зберігання і застосування пестицидів і мінеральних добрив;
2. Копія ліцензії на провадження господарської діяльності (за наявністю);
3. Специфікація (довідка про повний склад об'єкту та показники його ідентифікації);
4. Документ власника, що декларує відповідність об'єкту визначеним в Україні вимогам щодо їх безпеки для здоров'я людини (документ, що містить дані про показники безпечності);
5. Затверджений керівником підприємства список осіб, допущених до роботи з пестицидами і агрохімікатами та відомості про їх забезпечення засобами індивідуального захисту (ЗІЗ);
6. Допуск (посвідчення) на право здійснення робіт із застосування пестицидів та агрохімікатів ;
7. Посвідчення про проходження спеціальної підготовки з питань безпечного проведення робіт з пестицидами і агрохімікатами;
8. Медична книжка особи, яка працює з пестицидами.

III. Дозвіл на право проведення фумігаційних робіт (пункти 5, 6,5 ДСП 8.8.1.2.00198 «Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві»).

Перелік документів, необхідних для отримання дозволу:

1. Заява на ім'я начальника територіального управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області;
2. Специфікація (довідка про повний склад об'єкту та показники його ідентифікації);
3. Документ власника, що декларує відповідність об'єкта визначеним в Україні вимогам щодо їх безпеки для здоров'я людини (документ, що містить дані про показники безпечності) або Висновок державної санітарно – епідеміологічної експертизи діючого об'єкту;
4. Санітарний паспорт на право одержання, зберігання і застосування пестицидів і мінеральних добрив на складське приміщення;
5. Санітарний паспорт на транспортний засіб для перевезення пестицидів та агрохімікатів;

6. Затверджений керівником підприємства перелік пестицидів, які будуть використовуватися при проведенні фумігації, та копії свідоцтв про їх державну реєстрацію;
7. Затверджений керівником підприємства список осіб, допущених до роботи з пестицидами і агрохімікатами та відомості про їх забезпечення засобами індивідуального захисту (ЗІЗ);
8. Допуск (посвідчення) на право здійснення робіт з застосування пестицидів та агрохімікатів;
9. Посвідчення про проходження спеціальної підготовки з питань безпечного проведення робіт з пестицидами та агрохімікатами;
10. Медична книжка особи, яка працює з пестицидами.

IV. Дозвіл на право експлуатації тимчасового аеродрому (вертодрому) або Санітарний паспорт на право експлуатації постійного аеродрому (пункт 6.2.1 ДСП 8.8.1.2.001-98 «Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві», пункт 2.6, додатки № 1 та № 2 ДСП № 382 від 18.12.1996 «Державні санітарні правила авіаційного застосування пестицидів і агрохімікатів в народному господарстві України»).

Перелік документів, необхідних для отримання дозволу або санітарного паспорту:

1. Заява на ім'я начальника територіального управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області щодо обстеження об'єкту та видачі санітарного паспорту або дозволу;
2. Медичні книжки осіб, які працюють з пестицидами і агрохімікатами (додаток 5 ДСП);
3. Допуск (посвідчення) на право здійснення робіт з пестицидами і агрохімікатами (додаток 3 ДСП);
4. Посвідчення про проходження спеціальної підготовки з питань безпечного проведення робіт з пестицидами і агрохімікатами (додаток 6 ДСП);
5. Наряд на виконання робіт з пестицидами і агрохімікатами (додаток 7 ДСП).

Відповідно до статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» у редакції від 01.01.2017, переліком видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню не передбачено ліцензування господарської діяльності з торгівлі пестицидами та агрохімікатами.

ПОРЯДОК

державного обліку наявності та використання пестицидів і агрохімікатів (затверджений постановою КМУ від 2 листопада 1995 р. № 881) (ВИТЯГ)

1. Цей Порядок визначає вимоги щодо обліку наявності та використання пестицидів і агрохімікатів, обсягів звітності з цього питання.
2. Облік наявності та використання пестицидів і агрохімікатів ведеться підприємствами, установами, організаціями в прибутково-видаткових книгах (журналах), де зазначаються:

- назву пестициду, агрохімікату;
- дата надходження і дата використання чи реалізації;
- назва документа, за яким надійшов, використаний, реалізований пестицид, агрохімікат;
- вага наявного пестициду, агрохімікату (кілограмів, тонн);
- залишок пестициду, агрохімікату після використання, реалізації (кілограмів, тонн).

Прибутково-видаткова книга (журнал) ведеться у паперовій або електронній формі та зберігається у власника пестицидів, агрохімікатів.

Підприємства, установи, організації ведуть також облік використання пестицидів за їх цільовим призначенням.

3. Наприкінці року власники проводять інвентаризацію пестицидів і агрохімікатів зі складанням акта про наявність їх залишків.

4. Підприємства, установи, організації до 10 січня наступного року подають статистичну звітність про наявність та використання пестицидів і агрохімікатів за затвердженими Державною службою статистики формами:

№ 3 - мтп (річна). Звіт про залишки і витрати матеріалів (розділ "Надходження і використання пестицидів") - територіальному органу Держпродспоживслужби.

ПОРЯДОК

одержання допуску (посвідчення) на право роботи, пов'язаної з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами (затверджений КМУ від 18 вересня 1995 р. № 746) (ВИТЯГ)

1. Цей Порядок визначає умови одержання особами, діяльність яких пов'язана з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами, допуску (посвідчення) на право роботи із зазначеними препаратами (далі - допуск) і поширюється на всі галузі виробництва, де застосовуються пестициди і агрохімікати.

2. До виконання роботи з пестицидами і агрохімікатами не допускаються особи віком до 18 років, вагітні жінки, жінки, що годують дітей, особи, які мають протипоказання за станом здоров'я, а також особи, зазначені у переліку важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок, визначеному МОЗ.

3. Допуск видається державними фітосанітарними інспекціями (далі - інспекції) за формою згідно з додатком 1.

4. Підставою для видачі допуску є посвідчення про проходження спеціальної підготовки з питань безпечного виконання роботи з пестицидами і агрохімікатами згідно з додатком 2 та медична книжка з висновком медичної комісії про відсутність протипоказань за станом здоров'я згідно з додатком 3.

5. Навчання осіб, діяльність яких безпосередньо пов'язана з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами, а також працівників підприємств, установ та організацій, фізичних осіб - підприємців, що організовують виконання такої роботи (далі - організатори роботи), проводиться інспекціями один раз на три роки за

програмою, затвердженою Мінагрополітики за погодженням з МОЗ, Мінприроди, Мінпраці та Держгірпромнаглядом.

Організатори роботи щороку підвищують свою кваліфікацію на відповідних курсах і семінарах, що проводяться інспекціями.

6. Особи, діяльність яких безпосередньо пов'язана з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами, а також організатори роботи проходять медичний огляд у закладах охорони здоров'я і допускаються до роботи за наявності висновку медичної комісії про відсутність протипоказань за станом здоров'я.

7. Організатори роботи видають працівникам підприємств, установ та організацій, що мають допуск, наряд на виконання роботи з пестицидами і агрохімікатами згідно з додатком 4. Перед початком роботи проводиться інструктаж на робочих місцях щодо заходів забезпечення безпеки, запобігання забрудненню залишками пестицидів і агрохімікатів продукції, навколишнього природного середовища, а також щодо надання першої медичної допомоги у разі отруєння, виникнення аварії.

8. Особи, діяльність яких пов'язана з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами, повинні мати при собі під час виконання роботи допуск, медичну книжку і наряд на виконання такої роботи.

Виконання роботи з пестицидами і агрохімікатами особами, які не мають допуску, забороняється.

Додаток N 3
до Порядку одержання допуску (посвідчення) на право
роботи, пов'язаної з транспортуванням, зберіганням,
застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами

МЕДИЧНА КНИЖКА особи, яка працює з пестицидами і агрохімікатами

Прізвище _____

Ім'я, по батькові _____

Рік народження _____

Місце роботи _____

Посада _____

З якого року працює з пестицидами і агрохімікатами _____

Підпис володільця книжки _____

Висновок медичної комісії _____

Голова медичної комісії _____

(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

МП

Дата видачі книжки _____ 20__ р.

Термін дії до _____ 20__ р.

Додаток N 4
до Порядку одержання допуску (посвідчення) на право
роботи, пов'язаної з транспортуванням, зберіганням,
застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада, підпис керівника)

" ____ " _____ 20__ р.

НАРЯД

на виконання робіт з пестицидами і агрохімікатами

_____ (адреса місця виконання роботи, найменування ділянки тощо)

Початок роботи _____ г. _____ хв. ____ число ____ місяць 20__ р.

Відповідальний керівник робіт _____

(посада, прізвище, ініціали)

з бригадою у складі _____ чол.

_____ (професія, прізвище, ініціали всіх працівників)

Доручається виконати _____

_____ (конкретний зміст, місце, умови роботи)

Заходи безпеки _____

Інструктаж з техніки безпеки провів _____
(посада, прізвище, ініціали, дата, підпис)

Наряд видав _____
(посада, прізвище, ініціали, дата, підпис)

Наряд і інструктаж отримав _____
(прізвище, ініціали, підпис, дата, час)

Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області через засоби масової інформації проводить роз'яснювальну роботу щодо правил використання та дотримання регламентів застосування пестицидів, але проконтролювати кожен випадок обробки в індивідуальних господарствах не може, тому надіємось на співпрацю в цьому питанні з сільськими, селищними радами, та місцевими громадськими організаціями.

Одночасно нагадуємо, що відповідно до пп.14, 18 частини четвертої статті 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», сільський, селищний, міський голова представляє територіальну громаду, раду та її виконавчий комітет у відносинах з державними органами, іншими органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності, громадянами, а також у міжнародних відносинах відповідно до законодавства, забезпечує на відповідній території додержання законодавства щодо розгляду звернень громадян та їх об'єднань.

Зазначене вище діюче законодавство є обов'язковим для дотримання всіма підприємствами, установами і організаціями, приватними господарствами та особами, що проводять будь-які дії з пестицидами і агрохімікатами. Порухення їх тягне за собою цивільно-правову, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до чинного Законодавства.